

τησή μου. Μάλλον γιατί πάνω-πάνω έγραφε "πρόσφυγας».

Μικρότερος από τον 30χρονο Τζαφάρ, ο Αλεχάν, στα 23 του χρόνια, έχει συλλέξει εμπειρίες και εικόνες από τη Δανία, τη Νορβηγία και τη Γαλλία, όπου αναζήτησε μια καλύτερη τύχη φεύγοντας από τη γενέτειρά του, το Αφγανιστάν. Στην Αθήνα η φωτογραφική μηχανή του Αλεχάν αιχμαλώτισε έναν Πακιστανό να πασχίζει για το μεροκάματο πουλώντας τατουάζ χένας στην παραλία. «Αναγνωρίζω τον εαυτό μου σε αυτόν. Και εγώ το ίδιο κάνω, αγωνίζομαι για την επιβίωση». Αλλωστε, στη ζωή δεν μετράει πόσες φορές θα πέσεις αλλά πόσες θα σηκωθείς.

sharami@e-tipos.com

Ο Ναζίμ μοιράζεται την ίδια ανάγκη με τις κοπέλες της φωτογραφίας: ότι θέλει να ανήκει κάπου.

“

Τι είπαν

Περπατώντας στους δρόμους της Αθήνας, ένα πράγμα καταλαβαίνω: πως ό,τι βλέπω γύρω μου δεν είναι τόσο ξένο αλλά ούτε και τόσο δικό μου”.

NAZIM
22 ΕΤΩΝ

“Εγώ κρίνω τους ανθρώπους από το πρόσωπό τους, το βλέμμα τους. Δεν με νοιάζει αν είναι Έλληνες ή ξένοι. Πλούσιοι ή φτωχοί. Χριστιανοί ή μουσουλμάνοι. Όλους μάς έχει φτιάξει ο Θεός, όλοι είμαστε άνθρωποι κι εμείς βάζουμε το όριο”.

IMPRAXIM
20 ΕΤΩΝ

Ο Τζαφάρ φωτογράφησε ανθρώπους που αγωνίζονται για την επιβίωση—όπως και ο ίδιος.

«Η Αθήνα θέλω να γίνει το νέο μου σπίτι γι'αυτό την επέλεξα», λέει ο Φαρίντ.

Αριθμοί

5 είναι οι θεματικές ενότητες της έκθεσης φωτογραφίας: οι γωνιές της πόλης, οι ομαδικές εργασίες των μεταναστών, η μηχανική πορεία στην εργασία, τα χόμπι και η εκπαίδευση και οι τάσεις φυγής τους

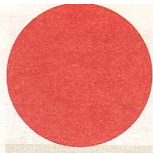
20 μετανάστες-μέλη του Mosaic τράβηξαν φωτογραφίες σε όλη την Αθήνα

ΚΕΘΕΑ-Mosaic

Η οργάνωση πίσω από την έκθεση

«Η ιδέα ανήκει στα παιδιά. Όταν ξεκινήσαμε να αναζητούμε πιθανούς τίτλους για την έκθεση, πάντα για κάποιο λόγο καταλήγαμε στη λέξη "ζωή". Στο δικαίωμα του να "ζήσω εδώ, σε αυτή την πόλη"». Η κυρία Ελσα Καλαμπάκα, μέλος του θεραπευτικού προσωπικού του Mosaic, παρακολουθεί καθημερινά την προσπάθεια ενσωμάτωσης των νεαρών μεταναστών στην αθηναϊκή κοινωνία. Η έκθεση φωτογραφίας ήταν ένα ακόμα βήμα σε αυτή την κατεύθυνση. «Ενωσαν για λίγο ότι είναι κομμάτι της Αθήνας, ότι είναι ελεύθεροι να εκφραστούν για τον τόπο που ζουν». Οι δράσεις ομαλής μετάβασης από την τραυματική εμπειρία της μετανάστευσης στη φυσιολογική ζωή είναι και το βασικό αντικείμενο του διαπολιτιστικού κέντρου, όπως μας ενημερώνει ο υπεύθυνος της μονάδας, Δημήτρης Πιαννάτος. «Αδελφάκι» του Κέντρου Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ), το Mosaic εστιάζει στην πρόληψη ψυχοκοινωνικών προβλημάτων των προσφύγων, στην πρόνοια, στην υποστήριξη εξαρτημένων μεταναστών αλλά και στον εθελοντικό ρόλο συμπαράστασης απέναντι στους συμπατριώτες τους.

Μετανάστες φωτογράρισαν τους εαυτούς τους και τα είδωλά τους στην Αθήνα

Εικόνα σου είμαι πόλη

Της ΣΤΕΛΛΑΣ ΧΑΡΑΜΗ

ΦΩΤΟ: ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΙΣΑΤΖΕΚΙΑΝ

Ο Ναζίμ στέκεται μπροστά από τη φωτογραφία δύο Αφρικανών κοριτσιών που νομίζεις ότι θα τρυπήσουν το χαρτί με τα μεγάλα, εκφραστικά τους μάτια. Η φωτογραφία είναι δική του και το στιγμιότυπο από το Φόρουμ Μεταναστών, όπου παιδιά γεννημένα στην Ελλάδα συναντήθηκαν προκειμένου να συζητήσουν για την ελληνική υπηκοότητα που δεν έχουν, για την πατρίδα που αναζητούν. Αυτή η φωτογραφία είναι η ματιά του 22χρονου Αφγανού για την Αθήνα.

Στα μάτια, όπως και στο φακό του Ναζίμ, του Αλεχάν, του Γιασέρ, του Τζαφάρ, του Φαρίντ – μεταναστών από τη Μέση Ανατολή και μελών του Διαπολιτιστικού Μεταβατικού Κέντρου Mosaic - αποτυπώθηκαν δεκάδες παρόμοιες εικόνες. Και ο τρόπος με τον οποίο διαφορετικές πατρίδες βλέπουν την ίδια πόλη έγινε αντικείμενο μιας έκθεσης φωτογραφίας (στη Δημοτική Αγορά της Κυψέλης, την οποία διαχειρίζονται πλέον οι κάτοικοι της περιοχής).

«Αυτά τα κορίτσια τα έβλεπα για πρώτη φορά αλλά ξέρω ότι μας συνδέει η ίδια ανάγκη να αισθανθούμε ότι ανήκουμε κάπου», θα πει ο Ναζίμ. «Πέντε χρόνια τώρα προσπαθώ να αποδείξω πως είμαι λίγο Αθηναίος. Μακάρι να μπορούσα να φωτογραφίσω το φόβο στα μάτια των γυναικών που μαζεύουν την τσάντα τους όταν περνάω από δίπλα τους, για να καταλάβετε τι εννοώ. Δεν ξέρω αν έχουν δίκιο ή όχι, αλλά αυτή η εικόνα με πληγώνει».

Συμπατριώτης του Ναζίμ, ο Ιμπραχίμ συνάντησε το είδωλό του στην πόλη, στο πρόσωπο ενός μεσήλικα συμπατριώτη του που πουλούσε μικροαντικείμενα στο δρόμο. Τον φωτογράφησε χωρίς

δεύτερη σκέψη. «Κοιτάζοντάς τον, κατάλαβα όλες τις δυσκολίες που έχει συναντήσει στη ζωή του. Και ταυτόχρονα είπα στον εαυτό μου να μη χάνει το κουράγιο του. Δουλεύω από επτά χρόνων και θα συνεχίσω μέχρι να φτάσω στην ηλικία του». Ανρωτήσεις τον Ιμπραχίμ τι σημαίνει η Αθήνα γι' αυτόν, θα προσφέρει δύο γυναικεία ονόματα: Γιώτα και Ρόη. «Ό,τι καλύτερο μου έχει προσφέρει η Αθήνα είναι αυτές οι κοινωνικοί λειτουργοί. Όλα τα παιδιά στον ξενώνα φωνάζουμε τη Ρόη "μαμά". Πραγματικά θα ήθελα να τις είχα φωτογραφίσει για την έκθεση».

Στη διπλανή αίθουσα, ο Πασέρ από το Πακιστάν δείχνει με περηφάνια το δικό του έργο: μια Περουβιανή χορεύει εκστασιασμένη κάτω από τους ήχους τραγουδιών της πατρίδας της. «Κάθε άνθρωπος έχει δύο τρόπους για να ζήσει. Το σωστό: να κάνει μια δουλειά και να κερδίσει λίγα ευρώ. Και το λάθος: να κλέψει. Αυτή η κοπέλα διάλεξε το σωστό τρόπο. Κι αν είναι δύσκολα στην αρχή. Οπως λέμε στο Πακιστάν, "αν δεν πεινάσεις, δεν θα μάθεις ποτέ τι γεύση έχει το ψωμί"».

Λίγα μέτρα πιο κάτω, το βλέμμα θα σταματήσει στη φωτογραφία ενός μελαμψού ποδοσφαιριστή, που φοράει τη φανέλα της Εθνικής. «Κούρδος είναι», λέει ο Τζαφάρ, ο άνθρωπος πίσω από το στιγμιότυπο, δίνοντας απάντηση στην απορία που αυτομάτως γεννιέται. «Δεν ξέρω αν θα μπορούσα να ντυθώ στα χρώματα της Ελλάδας. Θέλω να αισθανθώ Αθηναίος, αρκεί να μου το επιτρέψουν. Πρόσφατα κατέθεσα τα χαρτιά μου στο υπουργείο Παιδείας για να μπω σε ελληνικό πανεπιστήμιο, μιας και αναγκάστηκα να αφήσω τις σπουδές μου στις Πολιτικές Επιστήμες όταν ξέσπασε ο πόλεμος στο Αφγανιστάν. Ήταν η τρίτη φορά που απέρριψαν την αί-

Αφορμή για